

Klimat- och näringslivsdepartementet
c/o Enheten för branscher och industri
103 33 Stockholm

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act

Er beteckning: KN2023/02708

Sammanfattning

Länstyrelsen Gävleborg ställer sig i huvudsak positiv till förslaget till förordning. Det finns många skäl att välkomna EU-gemensamma förutsättningar för en snabbare energi- och klimatomställning, liksom en bättre försörjningstrygghet för energibärare.

Länstyrelsen har ett antal synpunkter och kommentarer, som främst rör förutsättningarna för att hantera de berörda industrierna och teknologierna hos en och samma myndighet (Länstyrelsen). Vidare anser vi att det finns problem med de stipulerat korta prövningstiderna, speciellt för vissa expansionsprojekt. Länstyrelsen välkomnar ett uppdrag om regional planering för netto-noll-industrier och energiförsörjningsplanering.

Sammanfattningsvis konstateras att förordningen kan ge Länstyrelsen både en mer omfattande roll och fördjupat uppdrag inom prövning, liksom nya uppdrag för regional planering och övervakning av testbäddar och sandlådor för ny teknik. Detta kräver resurser och kompetens på länsstyrelserna för att hantera.

Chapter II, Section I

Article 4 One stop shop

Länstyrelsen välkomnar ambitionen att upprätta en särskild kontaktpunkt (One Stop Shop). Utifrån en svensk kontext skulle Länstyrelsen kunna vara en lämplig sådan på länsnivå, vilket eventuellt inte är förenligt med förslaget, som anger att det ska vara EN "National competent authority". Det är också oklart om förordningen anger att kontaktpunkten också ska utfärda beslutet om tillstånd (§2 ...shall be the sole point of contact for the project promoter in the permit-granting process leading to a comprehensive decision for a given project).

Utifrån vad som definieras som net-zero technology finns också projekt som i dagsläget inte ansöks hos Länsstyrelsen, främst el- och gasnätsinfrastruktur.

Oavsett vilken myndighet som utses till kontaktpunkt, kommer anpassningar och förändringar av ansvar och uppdrag behövas.

Article 6 Duration of the permit-granting process

Strikta tidsgränser för tillståndprocesser är generellt välkommet men det finns skäl att se över förslagen. Det är främst punkt 3 som anger att ansökningar för expansioner i existerande kapacitet ska genomföras på halva tiden. 9 månaders handläggningstid är mycket kort för expansioner som i princip kan vara obegränsat stora.

Som förordningen är formulerad sätts tidsgränsen också från dess att ansökan är inkommen och inte från när den är komplett, vilket ytterligare förkortar handläggningstiden och Länsstyrelsen skulle vilja se en ändring i förordningstexten därvidlag.

Ytterligare generella synpunkter kring förkortade handläggningstider är att det kräver resurser, både för handläggning men också allmän övervakning och tillsyn, eftersom det är dessa kompetenser som ianspråk tas i prövningen. Vidare kan poängteras att kraftigt förkortade prövningstider inte nödvändigtvis leder till snabbare tillstånd. Det finns en risk att tidsbegränsningarna leder till fler avslag på grund av ofullständiga ansökningar och bristfälliga undersökningar.

Article 8 Planning

Länsstyrelsen välkomnar förebyggande planering för netto-noll-industrier och tillhörande infrastruktur. Det är avgörande för att på sikt uppnå målen med förordningen. I dagsläget saknas detta. Det förutsätter att en regional aktör (Länsstyrelsen eller Regionen) får detta uppdrag och adekvata resurser för att genomföra det. Det vore lämpligt att bredda det uppdraget till att åtminstone innefatta regional energiförsörjningsplanering.

Chapter II, Section II

Article 10 Selection criteria

2. Det vore önskvärt att förordningen tydliggjorde att koldioxidlagringsplatser bör begränsas till koldioxid som infångats antingen via Direct Air Capture eller biogent kol. Det är inte önskvärt att förordningen bidrar till att användning av fossila bränslen kan fortsätta med hjälp av koldioxidinfångning.

Article 13 Duration of the permit-granting process for net-zero strategic projects

1-2. Tidsgränserna för strategiska projekt är mycket snävt tilltagna.

4. Halva tiden för utbyggnadsprojekt (de facto 4,5 månader) är en mycket kort handläggningstid, speciellt med tanke på att ansökningarna inte behöver vara kompletta, enligt synpunkt ovan.

Chapter III CO2 injection capacity

Article 17

1.a Oklart vad denna paragraf egentligen betyder. Det är såklart möjligt att peka ut geologisk lämpliga områden och delvis sådana områden där övriga förutsättningar är gynnsamma. Själva tillståndet kan dock inte föregå miljöprövningen.

Chapter VI. Innovation

Article 26 Net-Zero regulatory sandboxes

Detta förslag är otydligt och det framgår dåligt vad som egentligen avses. Det är tveksamt att pilotanläggningar och liknande inte ska omfattas av tillståndsprövning.

I punkt 3 nämns att kontaktpunkten ska utöva flexibel tillsyn och kontroll över sandlådan. Det är ett uppdrag som är svårt att överblicka och sannolikt kommer att kräva omfattande insatser, i synnerhet om anläggningarna inte prövats på förhand.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Veronica Lauritzsen med enhetschef Christoffer Carstens som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.